

Jan Campbell: Kazachstán dnes, a zítra?

infokuryr.cz/n/2023/03/14/jan-campbell-kazachstan-dnes-a-zitra

kuryr

14. března 2023

Úvod

Během 13-14 měsíců od lednových krvavých událostí roku 2022, o kterých jsem podrobně psal ve třech analyticky zaměřených příspěvcích zveřejněných v lednu a únoru minulého roku v několika českých a zahraničních médiích, a poté v neočekávaně rychle vyprodané knize Symposium (Pharus de Victoria, ISBN 978-3-200-08777-4) prošel kazašský politický systém třemi volebními kampaněmi: referendem, prezidentskými volbami a obnovením horní komory parlamentu. Čtvrtá kampaň, předčasné volby do dolní komory parlamentu, by měla být závěrečnou etapou vytváření zásadně nového Kazachstánu s rozvinutějším politickým systémem a názorovou pluralitou.

V dnešním příspěvku se nebudu zabývat srovnáním politicko-hospodářského stavu Kazachstánu s ČR, SRN a RF, kontrolou médií v jednotlivých státech, jednotlivých volebních systémů, představitelnými perspektivami jejich rozvoje a politikou sankcí Západu. Pokusím se ale nastínit cestu k odpovědi na otázku, která je společná prakticky všem státům Západu, státům pod kontrolou Anglosasů, nebo na Západ orientovaným státům: Jak přivést do politiky nové tváře a nové myšlenky, jak diverzifikovat složení klíčových státních institucí a udělat je více inkluzivní a reprezentativní?

V případě Kazachstánu se mi jeví, že prezident a vláda se rozhodly pro řešení a odpověď založenou na předčasných volbách na všech úrovních.

Kazachstán, EU a volby

Kazašský ministr zahraničí Muchtar Tleuberdi a šéf evropského diplomatického sboru Josep Borrel vydali společné prohlášení u příležitosti 30. výročí navázání diplomatických vztahů mezi Brusel a Astanou. V podstatě prohlášení potvrzuje přání Kazachstánu spolupracovat s EU. V dokumentu se mimo jiné uvádí, že strany potvrzují nejenom přání vytvořit pevné základy spolupráce mezi Evropskou unií, ale i ve Střední Asii a chtějí posílit dialog v makroregionu. Dialog v regionu je důležitý více než nekonečné diskuze v nedávné minulosti a současnosti. Transformace globalizace do bloků z hlediska hospodářského, finančního politického a hodnotového, a ne do multipolárního světa, jak politicky korektní média a politici proces označují, nutí EU podporovat ambiciózní reformy v Kazachstánu, účastnit se vyšetřování dění z ledna 2022 apod. již proto, že EU je hlavním obchodním partnerem Kazachstánu, který se na zahraničním obchodu republiky podílí přibližně 40 %. Státy EU navíc patří mezi hlavní investory země. Do její ekonomiky směřuje téměř 50 % celkového objemu investic.

Uzavřením volebního cyklu, popsaném v úvodu příspěvku, vyváženou zahraniční politikou a realizací hospodářsko-sociálních reforem, které by měly podstatně zmenšit rozdíl mezi bohatými a chudými, mezi jednotlivými regiony a klany a v neposlední řadě přivést korupci na úroveň kontroly a řiditelnosti, by se Kazachstán mohl dostat do fáze zralé a udržitelné státnosti s omezenou suverenitou. Proč omezenou?

Nabízí se relativně jednoduchá a současně komplexní odpověď: Kazachstán jako vojensky neutrální stát s patřičnými zárukami, především RF, ČLR a USA, potažmo Velkou Británií, představuje jednu z mála možností, jak zmenšit riziko vojenského a sociálního konfliktu ve Střední Asii a jak přispět k prosazení míru, který je nezbytný pro spravedlivější hospodářský a sociální systém a sdílenou budoucnost lidstva.

Za předpokladu, že Mír je Kazachstánskou vládou považován za nenahraditelnou hodnotu a potřebu pro další rozvoj země, regionu a světa, předčasné volby na všech úrovních po zahájení reforem lze hodnotit i jako snahu o politickou poctivost vlády RK ve vztahu k občanům země.

V souvislosti s novými právními normami, novou ústavou, orgány Kazachstánu se snaží demonstrovat poctivost a otevřenost prostřednictvím voleb před stanoveným termínem znovu vyjádřit svůj názor a postoj ke změnám probíhajícím v zemi a ke složení úředníků v klíčových státních institucích, kvalitě jejich práce a účinnosti přijímaných rozhodnutí. Jeví se mi, že prezident RK Tokajev a vláda premiéra ve své většině si uvědomují, že jak se změnila a mění politická scéna, změnily a mění se i názory občanů a voličů. Příležitost vyjádřit své názory dříve, aniž by čekali na ukončení stávajícího volebního období, lze hodnotit jako důkaz zmíněného uvědomění.

V kontextu uvedeného lze také předpokládat, že prostřednictvím nových parlamentních voleb je možné kvalitativně změnit stranické pole v Kazachstánu a zvýšit jeho konkurenceschopnost. Výzvou ale zůstává skutečnost, že doba tradičních politických stran a moderních hnutí je prakticky v odcházení bez šance na návrat.

V současném Kazachstánu nadcházející volby by měly umožnit vytvoření konkurenceschopnějšího systému více stran. Ten považuje vláda jako nezbytný pro rozvoj silné a stabilní demokracie, protože (prý) zastupuje zájmy různých skupin společnosti, protože změna volebního prostředí a zvýšení počtu politických stran (prý) povede k reprezentativnějšímu a rozmanitějšímu parlamentu, zlepšení kvalitu správy věcí veřejných a veřejné politiky v Kazachstánu.

V neposlední řadě předčasnými parlamentními volbami a ústavními změnami Kazachstán zahajuje proces vytváření civilizovaných politických tradic v zemi sevřené zájmy rivalů, nepřátel a konkurentů: RF, ČLR a USA, potažmo s Velkou Británií. Předpoklad, že nadcházející volby s vysokou pravděpodobností zajistí doplnění dolní komory parlamentu o nové tváře a myšlenky se může splnit, nepředstavuje ale garanci pro úspěch vládního programu. Přesto je možné očekávat, že obnova složení politických elit a konkurenčního politického prostředí, povede k zahájení formování nové politické praxe: pravidelného předávání moci bez jakýchkoli násilných přechodů, dědičnosti a nepotismu, tj. obsazování funkcí, v němž jsou preferováni příbuzní, přátelé či spřízněné osoby proti ostatním, nezářídka lépe kvalifikovaným kandidátům. Současná západní demokracie nepředstavuje vzor pro Kazachstán. Již proto bude zajímavé monitorovat vnitro a zahraničně politický a tím i hospodářsky vývoj v Kazachstánu.

Co bylo a pravděpodobně zůstane na představitelnou dobu charakteristickým rysem voleb v Kazachstánu? Odpověď je jednoduchá: Byl to velký počet nezávislých kandidátů. Velký počet ale negarantuje kvalitu kandidátů, pouze indikuje demokratizaci společnosti. Proto předčasné volby by měly zajistit příliv většího

počtu nezávislých osobností do politického života a poprvé od roku 2004 vrátit do volebního systému praxi voleb z prvních volebních obvodů. Předběžné hodnocení kandidátních listin indikuje zájem osobností veřejného života a aktivistů, kteří dříve neměli s politikou nic společného. Jsou mezi nimi i ti, kteří otevřeně kritizují některé iniciativy současné vlády. To indikuje, že dnes neexistují nepřekonatelné překážky pro nominaci lidí bez ohledu na jejich politické názory.

Závěr s příkladem

S úctou k autorovi příspěvku se před bankrotem (10. března) největší banky USA – Silicon Valley Bank, obrátil doktor ekonomie, profesor Kuandyk Dauylbayev s návrhem projektu a prosbou o radu. Napsal:

Změna prezidenta Republiky Kazachstán a realizace programu prezidenta Tokajeva “Žana Kazachstán” (Nový Kazachstán), otevřela nové, perspektivní možnosti pro podnikání a zejména Finanční podnikání. Nová privilegia stanovená změnou legislativy, pečlivá kontrola plnění ze strany administrativy prezidenta, to vše otevírá nové možnosti pro mezinárodní obchod a ekonomiku Kazachstánu.

V současné době je v Republice Kazachstán akutní problém s “dostupným” bydlením pro obyvatelstvo. Stát nemá žádný nákladově efektivní, skutečně fungující program na zajištění dostupného bydlení, přestože se jedná o jeden z nejpálčivějších sociálních a ekonomických problémů Kazachstánu. Já a moji asistenti z oblasti ekonomie a práva jsme vypracovali unikátní, vysoce rentabilní ekonomický program “Cor Leasing” na zajištění dostupného bydlení pro obyvatelstvo. Tento program je chráněn autorským osvědčením č. 31820 ze dne 17. 1. 2023. Prezentace tohoto programu v prezidentské administrativě, na ministerstvech a u akimů (gubernátorů) oblastí vyvolala velký zájem a přinesla jen pozitivní ohlasy na potřebu rychlé realizace programu “Cor Leasing” v ekonomice Kazachstánu.

Proč se zmiňuji o dopisu z Kazachstánu s prosbou o radu v závěru příspěvku?

Je tomu především proto, že realizace volebního cyklu, popsaném v příspěvku, vyvážená zahraniční politika a realizace hospodářsko-sociálních reforem, a v neposlední řadě korupce na úrovni kontroly a říditelnosti, nebudou dostatečné Kazachstán dostat se do fáze zralé a udržitelné státnosti s omezenou suverenitou bez patřičných reforem finančního a bankovního systému, včetně vytvoření alternativního moderního, založeného na komoditách, kterých má Kazachstán více, než bude kdy potřebovat a Západ, především EU málo nebo žádné, které ale potřebuje pro technologický rozvoj a udržení své konkurenceschopnosti vůči RF a ČLR.

Pro informaci a potenciální zájemce o aktivity v Kazachstánu uvádím, že v současné době je v Kazachstánu 15 leasingových společností. Všechny se zabývají pouze prodejem automobilů s akontací ve výši 20-30 % hodnoty a ziskovostí ve výši cca 25 % ročně. Lze tvrdit, že leasingové podnikání v Kazachstánu je prakticky nerozvinuté, a že včasný, profesionální a ekonomicky kompetentní vstup na leasingový trh s byty v Kazachstán může přinést zisky v prakticky bezrizikovém odvětví ekonomiky, o kterých se v EU může jenom snít, kromě vojenského průmyslu. Otázkou zůstává: Jak dlouho a kdo to zkusí jako první? Souhlasu netřeba.

Jan Campbell

10.3. 2023.

PRO

PRÁVO RESPEKT ODBORNOST

PRO

Strana Právo Respekt Odbornost
Vás zve na setkání

s JUDr. Jindřichem Rajchlem

Dne: 21. března 2023 v 17 hodin

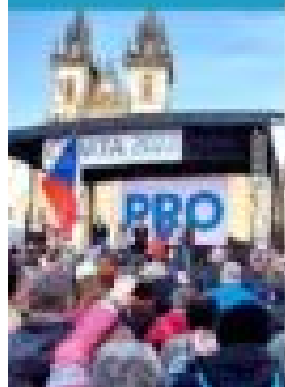
Místo: Restaurace Luna Club 07,

Jana Koziny 1628/31, Teplice - Trnovany

Vstupné dobrovolné.

Bud'te PRO!

www.stranapro.cz

Continue Reading

[Previous Mediální hovínka LXXVI.](#)